

## NOTAT

13. juni 2013

### Årlig status for industrisamarbejde med udenlandske leverandører til forsvaret 2012

#### 1. Resumé

I 2012 er der indgået nye industrisamarbejdsaftaler med udenlandske leverandører af forsvarsmateriel for ca. 5,2 mia. kr. Ved udgangen af 2012 var de udenlandske leverandørers samlede industrisamarbejdsforpligtelser ca. 6,2 mia. kr. Forpligtelsen er steget fra ca. 2,7 mia. kr. i forhold til 2011.

Der er samlet gennemført (afviklet) industrisamarbejde hos danske virksomheder for ca. 1 mia. kr., hvilket er et fald på 0,4 mia. kr. i forhold til 2011. Et fald som dels kan tilskrives, at afskrivningen på forhåndsgodkendte projekter er faldet med ca. 200 mio. kr., og at ordrer placeret hos danske virksomheder er faldet med ca. 200 mio. kr. Herudover kan faldet dels tilskrives, at en væsentlig anskaffelse af de skibsbaserede helikoptere er anskaffet via det amerikanske forsvar, hvilket har betydet en udskydelse i de amerikanske underleverandørers igangsættelse af aktiviteter i Danmark.

Korrigeres de udenlandske leverandørers samlede samarbejdsforpligtelser i forhold til de forhåndsgodkendte industrisamarbejder (godkendte, men endnu ikke gennemførte projekter) og indestående på bankingaftaler, var det ikke-disponerede udestående beløb ca. 4,1 mia. kr. ved udgangen af 2012 mod 200 mio. kr. ved udgangen af 2011.

#### 2. Baggrund

Når udenlandske leverandører indgår kontrakt med forsvaret om levering af forsvarsmateriel, skal den udenlandske leverandør indgå en industrisamarbejdsaftale med Erhvervsstyrelsen. I aftalen forpligter leverandøren sig til at etablere et samarbejde med eller lægge forsvarsrelaterede ordrer hos danske virksomheder, som fremstiller produkter til forsvarsindustrien for en værdi, der svarer til kontrakten med forsvaret. Industrisamarbejdet skal gennemføres inden for en nærmere bestemt årrække. Tilsvarende krav stilles i andre lande.

Industrisamarbejdsaftalerne skal styrke danske forsvarsrelaterede virksomheders teknologiske niveau, markedsadgang og sikre samarbejde med udenlandske leverandører af forsvarsmateriel bl.a. som underleverandør.

ERHVERVSSTYRELSEN  
Dahlerups Pakhus  
Langelinie Allé 17  
2100 København Ø

Tlf 35 29 10 00  
Fax 35 46 60 01  
CVR-nr. 10 15 08 17  
erst@erst.dk  
www.erst.dk

### **3. Reglerne for indgåelse af industrisamarbejdsaftaler**

Reglerne for industrisamarbejde har hjemmel i erhvervsfremmeloven (lov nr. 602 af den 24. juni 2005) og fremgår af bekendtgørelse (nr. 992 af den 4. oktober 2006) og cirkulære om industrisamarbejde ved køb af forsvarsmateriel (nr. 88 af 27. oktober 2010) samt administrativt udstedte retningslinjer af 1. november 2010. Hertil kommer Økonomi- og Erhvervsministeriets (nu Erhvervs- og Vækstministeriet) og Forsvarsministeriets aftale af 11. juni 2010. Reglerne og oplysninger om udenlandske leverandører og udestående beløb mv. findes på Erhvervsstyrelsens hjemmeside ([www.erst.dk](http://www.erst.dk)).

De danske industrisamarbejdsregler pålægger udenlandske leverandører af forsvarsmateriel at placere forsvarsrelaterede ordrer hos eller gennemføre andet industrisamarbejde med danske virksomheder for en værdi svarende til 100 pct. af kontraktsummen med forsvaret. Undtaget fra kravet om industrisamarbejde er ordrer placeret i Danmark, anskaffelse af brugt eller civilt materiel, dokumentation, tjenesteydelser og uddannelse i forbindelse med anskaffelsesprojekter samt bygge- og anlægsarbejder.

Industrisamarbejdsaftaler skal indgås senest 30 dage før indgåelse af kontrakten mellem forsvaret og den udenlandske leverandør.

### **4. Status for indgåelse af industrisamarbejdsaftaler og gennemført industrisamarbejde**

Erhvervsstyrelsen har i 2012 indgået industrisamarbejdsaftaler med udenlandske leverandører for et samlet beløb på ca. 5,2 mia. kr. En væsentlig andel af dette beløb vedrører forsvarets anskaffelse af skibsbaserede helikoptere i december 2012. Til sammenligning blev der i 2011 indgået industrisamarbejdsaftaler for ca. 1,5 mia. kr.

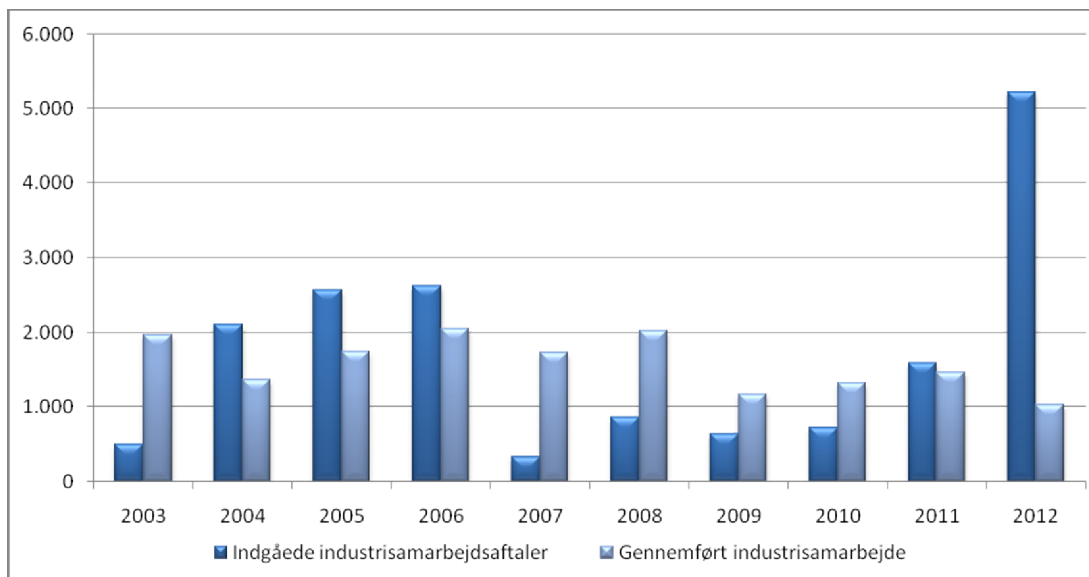
Pr. 31. december 2012 er der 33 aktive industrisamarbejdsaftaler mod 21 pr. 31. december 2011.

På baggrund af de årlige indkomne indrapporteringer fra de udenlandske virksomheder har Erhvervsstyrelsen opgjort, at der i 2012 er afviklet industrisamarbejde hos danske virksomheder for ca. 1 mia. kr. mod 1,4 mia. kr. i 2011. Et fald som dels kan tilskrives, at afskrivningen på forhåndsgodkendte projekter er faldet med ca. 200 mio. kr., og at ordrer placeret hos danske virksomheder er faldet med ca. 200 mio. kr. Herudover kan faldet dels tilskrives, at de skibsbaserede helikoptere er anskaffet via det amerikanske forsvar (Government – to – Government), hvilket har betydet en forsinkelse i de amerikanske underleverandørers igangsættelse af aktiviteter i Danmark, idet kontrakterne fra det amerikanske forsvar først indgås med underleverandørerne på et senere tidspunkt.

Det bemærkes, at tallene for fx 2011 løbende kan ændre sig i takt med, at Erhvervsstyrelsen bliver gjort bekendt med, at udenlandske leverandører indgår kontrakter med Forsvaret eller afvikler industrisamarbejder med dansk industri i det respektive år.

Figur 1 nedenfor viser værdien af de indgåede industrisamarbejdsaftaler i perioden 2003-2012 samt værdien af ordrer og andet industrisamarbejde placeret hos danske virksomheder registreret i de pågældende år.

*Figur 1: Gennemført industrisamarbejde og indgåede industrisamarbejdsaftaler, 2003-2012 (mio. kr.)*



#### *Status for afvikling gennem almindelige købsordrer*

De udenlandske leverandører afvikler overvejende deres forpligtelser i Danmark via almindelige forsvarsrelaterede købsordrer placeret hos danske virksomheder.

I 2012 blev der gennemført industrisamarbejde for ca. 720 mio. kr. som almindelige købsordrer svarende til knap 75 pct. af den samlede afvikling i 2012. I 2011 var tallet 950 mio. kr. svarende til ca. 66 pct. af den samlede afvikling.

Som ovenfor nævnt kan faldet dels tilskrives et fald i de direkte købsordrer hos enkelte af de store udenlandske leverandører dels, at der er en vis forskydning i forhold til, hvornår underleverandørerne til de skibsbaserede helikoptere placerer ordrer, idet industrisamarbejdsforpligtelsen først er indgået i december 2012. Det forventes derfor, at aktiviteter under programmet først aktiveres i løbet af 2013 på grund af anskaffelse via det amerikanske forsvar.

#### *Status for afvikling gennem faktorprojekter*

En del af den udestående forpligtelse afvikles som samarbejdsprojekter mellem udenlandske leverandører og danske virksomheder, hvor udenlandske leverandører medvirker til at udvikle nye kapaciteter og kompetencer hos danske virksomheder. Disse projekter kaldes også faktorprojekter, fordi der indgår nedskrivning af leverandørens udestående forplig-

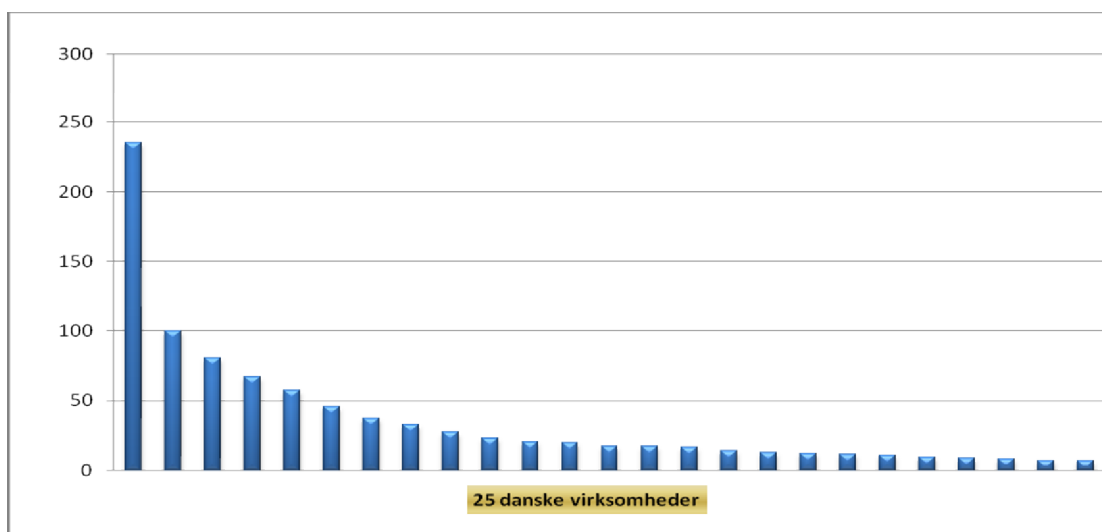
telse med en værdi i nedskrivningen større end én. Størrelsen af faktoren (1 – 10) fastsættes i forhold til værdien for den modtagende danske virksomhed.

I 2012 blev der gennemført industrisamarbejde for ca. 306 mio. kr. som faktorprojekter svarende til godt 25 pct. af den samlede afvikling i 2012 mod 500 mio. kr. i 2011 svarende til godt 33 pct. Faldet kan dels tilskrives, at selvom de fleste projekter afvikles planmæssigt, så vil en stor del af de forhåndsgodkendte projekter forventeligt først blive gennemført i løbet af 2013.

#### *Afvikling hos danske virksomheder*

Der blev i 2012 afviklet industrisamarbejde hos 166 danske virksomheder. De 25 virksomheder, hvor de udenlandske leverandører har afviklet mest, tegner sig for 87 pct. af afviklingen, mens 60 pct. er koncentreret hos syv virksomheder. I 2011 blev der afviklet hos 139 danske virksomheder.

*Figur 2: Afviklingen hos de 25 danske virksomheder, hvor der er gennemført mest industrisamarbejde i 2012 (mio. kr.)*

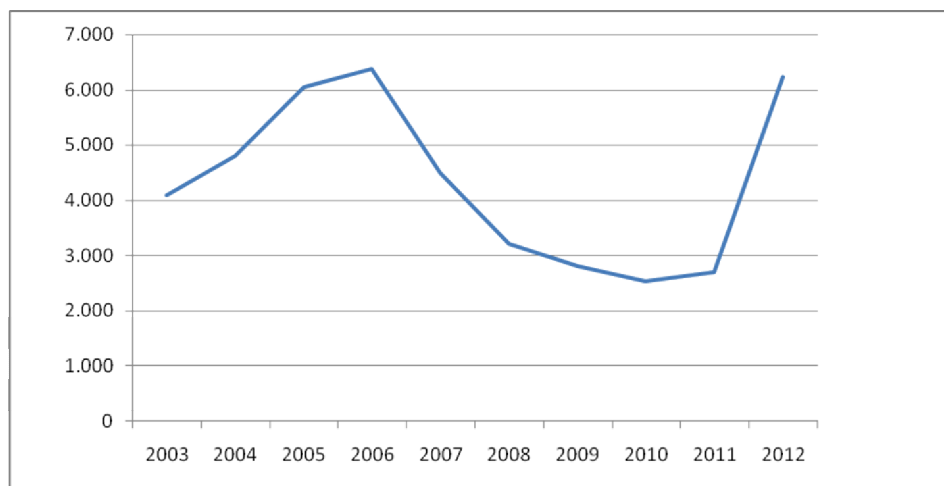


### **5. Status for udenlandske leverandørers samlede industrisamarbejdsforpligtelse i Danmark**

Afviklingen af industrisamarbejdsaftaler mellem Erhvervsstyrelsen og de udenlandske leverandører forløber tilfredsstillende. Erhvervsstyrelsen overvåger nøje afviklingen for at sikre, at de udenlandske leverandører lægger ordrer eller afvikler projekter i henhold til deres forpligtelse.

Med udgangen af 2012 er den samlede udestående industrisamarbejdsforpligtelse ca. 6,2 mia. kr.

Figur 3: Udviklingen i den samlede udestående industrisamarbejdsforpligtelse 2003-2012



I forhold til den udestående forpligtelse har Erhvervsstyrelsen forhåndsgodkendt samarbejdsprojekter mellem danske virksomheder og udenlandske leverandører. De forhåndsgodkendte projekter afskrives i takt med, at projekterne gennemføres, eller annulleres hvis et projekt ikke gennemføres eller i øvrigt bliver nødlidende. I 2012 har Erhvervsstyrelsen (i samarbejde med de udenlandske leverandører) annulleret forhåndsgodkendte projekter for ca. 320 mio. kr., fordi projekterne enten ikke gennemføres eller i øvrigt er blevet nødlidende.

Det aktuelle reserverede forhåndsgodkendte beløb (godkendte, men endnu ikke gennemførte projekter) udgjorde pr. 31. december 2012 ca. 1,3 mia. kr.

## 6. Status for indgåelse af bankingaftaler

Når udenlandske leverandører har opfyldt deres industrisamarbejdsforpligtelse i Danmark, har de mulighed for at fortsætte deres samarbejde med danske virksomheder og indgå en bankingaftale med Erhvervsstyrelsen. I bankingaftalen godkender Erhvervsstyrelsen, at det industrisamarbejde, der gennemføres i en periode på maksimalt 5 år, kan anvendes som afvikling i forhold til fremtidige forpligtelser om industrisamarbejde.

Erhvervsstyrelsen har pr. 31. december 2012 indgået banking aftaler med i alt 12 udenlandske leverandører. Indeståendet på disse aftaler udgør 745 mio. kr. Til sammenligning udgjorde banking aftaler pr. 31. december 2011 ca. 1 mia. kr. fordelt på 14 udenlandske leverandører.

Banking aftaler sammenholdt med reserverede beløb til forhåndsgodkendte projekter betyder, at det reelle udestående pr. 31. december 2012 er godt 4,1 mia. kr., hvis alle forhåndsgodkendte projekter gennemføres og bankingaftaler udnyttes.

## **7. 'Sovende' aftaler**

I henhold til cirkulære om industrisamarbejde ved køb af forsvarsmateriel nr. 88 af den 27. oktober 2010 skal der kun afvikles industrisamarbejde, når værdien af kontrakten mellem Forsvaret og den udenlandske leverandør overstiger 50 mio. kr.

Ved kontrakter mellem 5 mio. kr. og op til 50 mio. kr. indgås en 'sovende'/betinget industrisamarbejdsaftale, som først aktiveres, når den akkumulerede værdi af kontrakter mellem Forsvaret og den konkrete leverandør akkumuleret over en femårig periode overstiger 50 mio. kr.

I 2012 er der indgået 32 'sovende' aftaler med et samlet kontraktbeløb på ca. 630 mio. kr. mod 27 'sovende' aftaler med et samlet kontraktbeløb på ca. 400 mio. kr. i 2011.